

Ocena

Rozprawy doktorskiej lek. med. Leszka Smorąga pt.:
„Ocena jakości życia i nasilenia zaburzeń depresyjnych u pacjentek z rozpoznaniem raka trzonu macicy i raka jajnika po przebytych leczeniu uzupełniającym”.

W przedstawionej do oceny rozprawie doktorskiej lek. med. Leszek Smorąg podejmuje próbę oceny jakości życia i nasilenia zaburzeń depresyjnych u kobiet po przebytych leczeniu onkologicznym z powodu raka trzonu i raka jajnika.

Praca liczy 106 stron, które uzupełnione są o 156 pozycji piśmiennictwa, 19 tabel i 42 ryciny oraz dodatkowo zawiera „aneks” obejmujących kwestionariusz jakości życia EORTC QLQ-30, skalę depresji Becka i kwestionariusz – ankietę. Jest starannie opracowana, a jej układ – typowy dla podobnych opracowań.

Wprowadzenie jest rozbudowane i składa się z kilku części. Autor zapoznaje czytelnika z epidemiologią, etiopatogenezą, objawami klinicznymi, klasyfikacją, postępowaniem leczniczym i rokowaniem u kobiet z rakiem trzonu macicy i rakiem jajnika.

Przedstawia następnie pojęcie jakości życia oraz wpływ choroby nowotworowej na jakość życia.

Pojęcie jakości życia występuje w piśmiennictwie medycznym od kilkudziesięciu lat, a obecnie zgodnie ze światowymi tendencjami żadna metoda diagnostyczna i terapeutyczna nie może zostać zaakceptowana, jeżeli nie poprzedzi ich ocena jakości życia w populacji pacjentów u których będzie miała zastosowanie.

W przypadku rozpoznania choroby nowotworowej szczególnie tej w zaawansowanym stadium i rokującej niekorzystnie może stanowić dla chorej osoby ciężki stres powodujący obniżenie jakości życia.

Bardzo wnikliwie opisuje w kolejnej części rozdziału zaburzenia depresyjne chorych w przebiegu choroby nowotworowej.

Prowadzone od wielu lat badania wskazują, że wśród osób dotkniętych schorzeniami nowotworowymi spotyka się wysokie prawdopodobieństwo wystąpienia chorobowych zaburzeń nastroju, przeważnie stanów depresyjnych o zróżnicowanym stopniu nasilenia, które mogą wywierać niekorzystny wpływ na proces terapeutyczny podstawowego w tym przypadku schorzenia jakim jest nowotwór złośliwy.

W mojej opinii bardzo ciekawym zagadnieniem, wymagającym być może szerszego zbadania jest kolejna część wstępu opisująca radzenie sobie z chorobą nowotworową i funkcjonowanie społeczne w roli kobiety, zwłaszcza że nowotwory te dotyczą istoty kobiecości jaką stanowi narząd rodny.

Przedstawiona mi do recenzji rozprawa doktorska może stanowić przykład jak przy pomocy stosunkowo prostych narzędzi badawczych można dokonać wstępnej oceny stanu psychicznego pacjentek onkologicznych przez lekarza nie będącego psychiatrą.

Cele badawcze pracy jakim jest ocena i porównanie jakości życia i stopień nasilenia zaburzeń depresyjnych kobiet poddanych leczeniu skojarzonemu w przebiegu raka trzonu macicy i jajnika Autor przedstawia jasno wysuwając trzy hipotezy badawcze:

1. Istnieje różnica pomiędzy oceną jakości życia kobiet z rakiem trzonu macicy i rakiem jajnika w zależności od występowania zaburzeń depresyjnych..
2. Występuje zależność pomiędzy stopniem nasilenia zaburzeń depresyjnych a oceną jakości życia u pacjentek z rozpoznaniem raka trzonu macicy i raka jajnika.
3. Obecne są charakterystyczne czynniki socjodemograficzne i psychospołeczne mające wpływ na obniżenie jakości życia kobiet z rakiem trzonu macicy i rakiem jajnika.

Badania prowadzono na grupie 164 chorych leczonych w Świętokrzyskim Centrum Onkologii w Kielcach (118 kobiet z rakiem trzonu macicy i 46 kobiet z rakiem jajnika). Na przeprowadzenie badania uzyskano zgodę Komisji Bioetycznej Uniwersytetu Medycznego w Łodzi. Badanie przeprowadzono przy pomocy standaryzowanych i walidowanych narzędzi pomiaru i ankiety socjodemograficzno- medycznej. Należy uzupełnić tę informację w przypadku publikacji pracy w czasopiśmie naukowych.

Wyniki badań i ich korelacje uzyskane w testach EORTC, QLQ C-30 i skali depresji Becka zostały przedstawione w starannie opracowanych 19 tabelach i 42 rycinach i opracowane statystycznie.

Analiza statystyczna została przeprowadzona prawidłowo. Porównanie zgodności rozkładów empirycznych z rozkładem normalnym sprawdzono przy pomocy testu Shapiro- Wilka. Różnice między zmiennymi badano testem nieparametrycznym U Manna- Whitneya i przy pomocy Anowy rang Kruskal-Wallis. W przypadkach tabel wielozmiennych stosowano test chi kwadrat Pearsona a siłę związku pomiędzy zmiennymi badano współczynnikiem korelacji Spearmana. Korzystano z pakietu statystycznego STATISTICA PL wer. 10.

W dyskusji Doktorant nie tylko omawia uzyskane w pracy wyniki, ale z dużą swobodą podejmuje próbę ich interpretacji. Wysunięte cztery wnioski są adekwatne do uzyskanych wyników i w pełni korespondują z założonymi celami pracy.

Z punktu widzenia klinicysty szczególną uwagę należy zwrócić na trzeci wniosek, który mówi, że nasilenie objawów depresji w badanej populacji pacjentek z rakiem narządu rodowego istotny sposób wpływa na pogorszenie jakości życia tych osób. Wniosek ten niesie za sobą możliwość a może i konieczność wpływania na ten aspekt jakości życia również poprzez działalność terapeuty w trakcie leczenia choroby zasadniczej.

Podsumowując ocenę przedstawionej rozprawy doktorskiej, pragnę zauważyć, że jest ona napisana rzeczowo i przejrzysto, z dużym nakładem pracy. Na uznanie zasługuje umiejętność prowadzenia badań obejmujących tak dużą liczbę analizowanych parametrów, jak również przedstawienie uzyskanych wyników w sposób zwięzły, logiczny i czytelny, zarówno w części opisowej, jak też graficznej. Świadczy to o dojrzałości naukowej Autora.

Praca zasługuje na wyróżnienie.

Reasumując, po wnikliwej analizie przedłożonej do oceny rozprawy doktorskiej lek. med. Leszka Smorąga uważam, że w/w praca odpowiada wymogom stawianym rozprawom na stopień naukowy doktora nauk medycznych. W związku z powyższym, zwracam się do Wysokiej Rady Wydziału Wojskowo-Lekarskiego Uniwersytetu Medycznego w Łodzi o dopuszczenie lek. med. Leszka Smorąga do dalszych etapów przewodu doktorskiego.

Kierownik Katedry

Prof. dr hab. med. Antoni Basiś